

Sygn. akt III AUz 78/12

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka – Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Eugeniusz Skotarczak

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2012 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o wysokość składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek zażalenia organu rentowego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 maja 2012 r. sygn. akt VI U 299/12

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA U. Iwanowska SSA Z. Rybicka - Szkibiel SSA E. Skotarczak

Sygn. akt III AUz 78/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podjął zawieszony w sprawie postępowanie (punkt 1.) oraz umorzył to postępowanie (punkt 2.) i odstąpił od obciążania Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kosztami procesu (punkt 3).

Sąd pierwszej instancji zważył, że dwiema decyzjami z dnia 30 listopada 2011 r. organ rentowy ustalił wysokość składek należnych od spółki (...) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od kwoty pobieranych przez pracowników spółki świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Spółka złożyła odwołania od obu decyzji. Postanowieniem z dnia 26 marca 2012 r. Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie w sprawie do prawomocnego zakończenia postępowań toczących się przed Sądem Okręgowym z odwołań spółki od decyzji określających wysokość składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w związku z wypłacanymi im świadczeniami z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W dniu 18 maja 2012 r. pełnomocnik spółki odwołującej złożył pismo o cofnięciu obu złożonych w niniejszej sprawie odwołań.

Kierując się zatem treścią art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 i 4 k.p.c. oraz art. 469 k.p.c. Sąd pierwszej instancji umorzył postępowanie w sprawie (punkt 1. postanowienia).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd Okręgowy oparł o treść przepisów art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 102 k.p.c. Zdaniem sądu pierwszej instancji w sprawie tej zaistniały przesłanki uzasadniające odwołanie do zasad słuszności. Co prawda spółka jako cofająca odwołanie jest stroną przegrywającą proces, to jednak uwzględniając okoliczności cofnięcia odwołań oraz sam przebieg procesu, Sąd uznał, że należy zastosować wobec spółki art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy podkreślił, że w wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego organ rentowy wydał szereg niekorzystnych dla spółki decyzji, które co prawda różniły się kręgiem zainteresowanych oraz przedziałami czasowymi, jednak co do istoty odnosiły się do tego, czy spółka winna odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne od dokonanych przez pracowników wpłat na ZFŚS. Dodatkowo podniesiono, że cofnięcie odwołań w tej sprawie nastąpiło jeszcze przed rozprawą i przed faktycznym rozpoczęciem procesu (bowiem postępowanie zostało zawieszono od razu po przesłaniu akt). Odwołująca poczyniła więc wszelkie starania aby zminimalizować potrzebę prowadzenia niniejszego procesu i uczynić go jak najmniej uciążliwym dla strony przeciwnej. Nakład pracy pełnomocnika strony przeciwnej w tej sprawie był też znikomy, albowiem ograniczał się wyłącznie do złożenia jednobrzmiących odpowiedzi na odwołanie. Dodatkowo sąd pierwszej instancji argumentował, że w innej analogicznej sprawie prezes odwołującej spółki oświadczył, że zamierza wystąpić do ZUS z wnioskiem o umożliwienie jak najdogodniejszego spłacenia objętych zaskarżonymi decyzjami należności.

Organ rentowy wniósł zażalenie na powyższe postanowienie w części dotyczącej odstąpienia od obciążania kosztami przeciwnika, zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. Skarżący zakwestionował zastosowanie przez Sąd Okręgowy jako kryterium przy orzekaniu o kosztach procesu oceny nakładu pracy pełnomocnika. Zdaniem organu rentowego w sprawie tej nie wystąpił też wyjątkowy, ani szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający odstąpienie strony od obciążania jej kosztami procesu.

Z tych względów organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie organu rentowego doprowadziło do uchylecia zaskarżonego postanowienia, niezależnie od zarzutów skarżącego, jak i bez związku z argumentacją sądu pierwszej instancji. W ocenie sądu odwoławczego, wobec braku wniosku organu rentowego o zwrot kosztów procesu, złożonego w reakcji na cofnięcie odwołań przez spółkę, sąd pierwszej instancji nie miał podstaw do orzekania w zaskarżonym zakresie.

Zgodnie z brzmieniem art. 203 § 1 k.p.c. pozew (odwołanie) może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Pozew (odwołanie) cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego (art. 203 § 2 k.p.c.). W razie cofnięcia pozwu (odwołania) poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów.

Wynika z tego, że zasadą jest, iż w przypadku cofnięcia pozwu (odwołania) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu obciążony jest powód (tu odwołujący). Dokonując wykładni wskazanych regulacji Sąd Apelacyjny zajął jednak stanowisko, że cofnięcie pozwu (odwołania) wobec zmiany sytuacji procesowej i skutków z tym związanych, wymaga nowego wniosku – żądania strony pozwanej o zwrot kosztów procesu, złożonego już po powzięciu wiadomości o cofnięciu pozwu (odwołania). Wniosek zawierający żądanie zasądzenia kosztów pozwany powinien złożyć najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania (art. 203 § 2 w związku z art. 109 k.p.c.) Jeżeli cofnięcie pozwu (odwołania) nastąpiło poza rozprawą, sąd doręczając pozwanemu odpis pisma zawierającego cofnięcie pozwu, powinien – gdy strona nie jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika – pouczyć, że w terminie dwutygodniowym przewidzianym na wyrażenie zgody na

cofnięcie pozwu może złożyć także wniosek o zasądzenie kosztów procesu. Po tym terminie roszczenie o zasądzenie kosztów wygasa. Innymi słowy żądanie przez pozwanego od powoda zwrotu kosztów, bez względu na to, czy cofnięcie było uzależnione od jego zgody czy też nie (art. 203 § 2 i § 3 k.p.c.) należy do skutków cofnięcia pozwu.

Uregulowanie w przepisie art. 203 k.p.c. w zakresie kosztów stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 109 k.p.c. Oznacza to, że bez względu na to, czy pozwany jest reprezentowany przez pełnomocnika, czy też występuje osobiście w sprawie, sąd zasądzi na jego rzecz koszty tylko wtedy, kiedy żądanie takie pozwany zgłosi (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 1951 r., C 733/51). Jeżeli zaś po powzięciu wiadomości o cofnięciu pozwu, pozwany takiego żądania nie zgłosi, sąd nie ma podstaw do zasądzenia kosztów na rzecz strony pozwanej.

W niniejszej sprawie obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników. Akta dowodzą, że w dniu 16 maja 2012 r. odwołująca spółka złożyła pismo o cofnięciu odwołań w sprawie toczącej się m.in. pod sygnaturą akt VI U 299/12 oraz, że pismo zawierające oświadczenie o cofnięciu odwołania zostało w tej samej dacie nadane do pełnomocnika strony przeciwnej. Organ rentowy nie kwestionuje odbioru oświadczenia Spółki o cofnięciu odwołań. Pomimo tego, pozwany organ nie złożył wniosku o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu w związku z oświadczeniem Spółki o cofnięciu odwołań. Skoro tak, wobec braku jakichkolwiek wniosków, Sąd Okręgowy uwzględniając cofnięcie odwołań i umarzając postępowanie nie miał podstaw do orzekania o kosztach procesu należnych w tej sprawie od powoda (odwołującego) na rzecz pozwanego (organu rentowego).

Mając to wszystko na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie, to jest punkt 3 postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 29 maja 2012 r.

SSA U. Iwanowska SSA Z. Rybicka - Szkibiel SSA E. Skotarczak